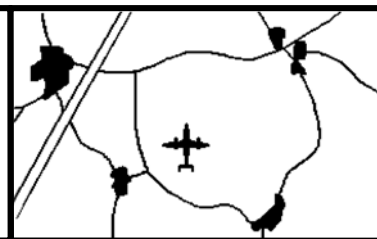

follow me

NEDERLAND

Ja, je leest het goed. In deze AIM komt Nederland eens een keer aan de beurt bij de Follow Me. We hebben de Nederlandse vliegvelden nog nooit behandeld, en we vonden het daar nu tijd voor worden. Naar onze mening is er best wel een behoefte om alle spottersmogelijkheden in Nederland overzichtelijk in kaart te brengen. Hoewel we anders alleen de militaire vliegvelden en vliegvelden waar militaire kisten gestationeerd staan behandelen, willen we nu ook de vliegvelden erbij betrekken waar je een kans loopt militaire vliegtuigen of helikopters tegen het lijf te lopen. We hebben een aantal Nederlandse spotting groups gecontact om zoveel mogelijk informatie over hun "eigen" veld te vergaren. We hopen op deze manier een zo compleet mogelijk beeld te geven. Ook vermelden we de gegevens van de spottersgroepen van de betreffende vliegvelden.

1. Amsterdam-Schiphol
2. Deelen
3. De Kooy
4. Eindhoven
5. Gilze-Rijen
6. Groningen-Eelde Airport
7. Leeuwarden
8. Maastricht-Aachen Airport
9. Soesterberg
10. Twenthe
11. Valkenburg
12. Vlieland
13. Volkel
14. Woensdrecht

In Nederland is het spotten de laatste jaren vrij gewoon geworden. Natuurlijk, familie en vrienden die niet echt bekend zijn met onze hobby blijven je met grote ogen aankijken als je verhalen vertelt uit de spotters-scene, maar bij de betrokken autoriteiten op de diverse velden is het fenomeen wel bekend. Bij de meeste vliegvelden zijn zelfs spottersfaciliteiten aangelegd en worden activiteiten georganiseerd voor spotters.

Er zijn ook altijd veel gelegenheidstoeschouwers te vinden op de spottersplekken. Mensen die een middagje vrij hebben en eens een kijkje komen nemen, of zakenmensen die toch ergens hun brood op moeten eten tussen de middag. Het is een probleem dat het vaak deze dagjesmensen zijn die een hoop troep achter laten. Vooral in de zomer als de campinggasten in grote getale met tuinstoelen en koelboxen liefst midden tussen de aanvliegverlichting neer strijken. Het is niet de eerste keer dat deze mensen het verpesten voor spotters. Boeren die het niet meer toestaan dat iemand hun land betreedt vanwege de ontzettende puinhoop. Wees in elk geval zelf zo verstandig er geen rotzooi van te maken, in de hoop dat een ander dat ook niet doet.

Fotograferen is over het algemeen geen probleem in Nederland. Zeker vanaf de reguliere spottersplekken kan dat absoluut geen problemen opleveren. Om bij sommige van de punten die we beschrijven te komen, zul je door

weilanden moeten lopen. Dit zijn privé terreinen en in principe verboden toegang. Meestal levert het geen problemen op, maar sommige boeren hebben erg veel overlast van spotters (dagjesmensen) en tart in zo'n geval het lot dan niet, en blijf gewoon van zijn terrein. Berucht bij spotters zijn ook de wilde beesten die het soms niet echt op prijs stellen dat ze gestoord worden terwijl ze hun overheerlijke verse gras aan het verorberen zijn. Uit de categorie runderen, willen het nog wel eens de stieren zijn die de pret kunnen bederven. Pas daar dus ook voor op. Laat nergens, maar vooral niet in de buurt van dieren, troep slingeren. Het zou niet de eerste keer zijn dat er een koe gestikt is in een stomme plastic zak.

Het gebruik van scanners is in Nederland toegestaan, in tegenstelling tot onze buurlanden. Lijsten van de meest gebruikelijke frequenties van de Nederlandse vliegvelden zijn volop in omloop in de spotterswereld.

AMSTERDAM - SCHIPHOL

Schiphol is onze nationale luchthaven. De 4e luchthaven in Europa wat betreft grootte en een hele belangrijke bron van inkomsten voor de Nederlandse economie. Per jaar zijn er zo'n 360.000 vliegbewegingen en in 1997 werden er 31 miljoen passagiers vervoerd. Er is een discussie gaande over de toekomst van de luchthaven. Gaan we Schiphol nog verder uitbreiden (een vijfde baan komt er in elk geval), of gaan we in de Noordzee, of mogelijk op een andere locatie, een compleet nieuwe luchthaven aanleggen? De toekomst zal het leren en de beslissing ligt in de handen van de politiek.

Ook op onze nationale luchthaven komen wel eens militaire bezoekers. Niet zoveel als bijvoorbeeld op Brussel of Frankfurt, maar toch is het verstandig om, als je toevallig in de buurt bent, er even langs te rijden. Meestal worden militaire bezoekers geparkeerd op het platform voor de oude toren bij Schiphol Oost, maar ook bij de Cargo terminal kan wel eens iets staan. Naast de militaire bezoekers is het ook altijd wel leuk om gewoon even langs een van de banen plaats te nemen en het drukke vliegverkeer te aanschouwen.

vereniging	:	Stichting Schiphol Aviation Group (SAG)
contactpersoon	:	Mark van der Molen
adres	:	Hondecoeterstraat 8 III 1071 LR Amsterdam
e-mail	:	mvdmolen@wxs.nl
home-page	:	http://fly.to/schiphol
verenigingsuitgave	:	SchipholView (maandelijks)

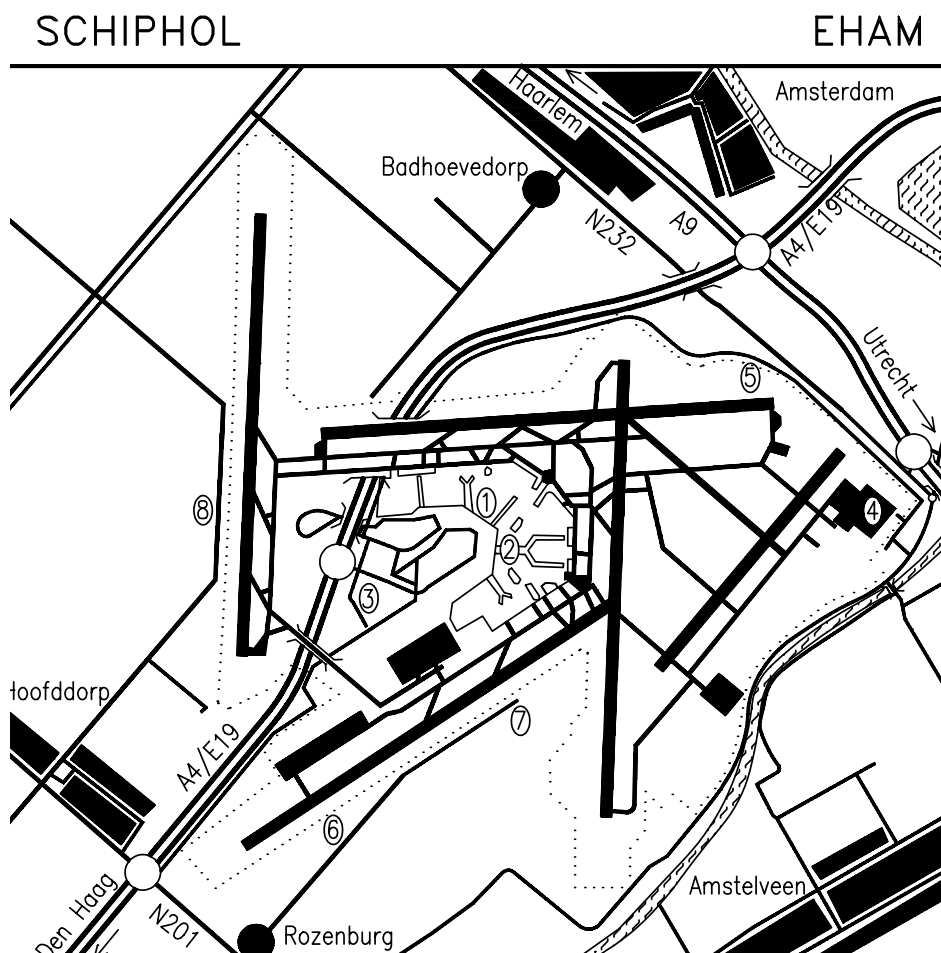
Schiphol is een van de luchthavens waar je goed kunt spotten. Er zijn verschillende faciliteiten zoals een bezoekersterras, een restaurant met goed zicht op de gates en er zijn meerdere plekken langs de banen met parkeerterreinen en frietkramen (ook belangrijk). Ook zijn er een paar minder officiële plekje.

De eerste plek is het bezoekersterras. Als je de borden volgt naar terminal west en daar ergens de auto parkeert, moet je de borden volgen naar het observation deck. als je op de bovenste verdieping bent aangekomen heb je zicht op de E en de F pier. Als baan 09-27 in gebruik is kun je de vliegbewegingen hier goed in de gaten houden ⁽¹⁾. Je hoeft trouwens niet te betalen om het bezoekersterras op te gaan. Momenteel is niet het hele terras toegankelijk vanwege bouwwerkzaamheden.

In/op terminal zuid is de volgende plek. Vanuit terminal zuid moet je de borden volgen naar de observation deck/restaurant. Het bezoekersterras is momenteel gesloten vanwege bouwactiviteiten, maar vanuit restaurant "TouchDown" heb je een goed uitzicht op de C en de D pier en een redelijk overzicht over het gehele vliegveld ⁽²⁾. Aan de overkant van baan 01L/19R zie je de grote onderhoudshangaars staan van Schiphol Oost. Aan de linkerkant van het restaurant in een hoek staan de tafels waar de lokale spotters meestal te vinden zijn.

We willen het Aviodome ook niet vergeten mee te nemen. Het is een leuk museum waar veel te vinden is over de geschiedenis van Schiphol en waar ook een aantal militaire vliegtuigen te bewonderen zijn, zoals een TF-104G. Te voet is het museum maar vijf minuten lopen vanaf de hoofdterminal. Gewoon de borden volgen, kan niet missen ⁽³⁾.

Schiphol-Oost is het oude hart van de luchthaven. Eén van de weinige gebouwen uit die tijd die nog overeind staan is de oude verkeerstoren. Schiphol-Oost is het onderhoudscentrum van de luchthaven en ook de Dutch Dakota Association heeft hier onderdak. De fabrieken van Fokker stonden ook op Oost, maar helaas gebeurt er weinig meer bij het failliete Fokker. Bezoekende Bizjets staan ook geparkeerd op Oost, en zo ook de militaire bezoekers, wat het voor ons weer interessant maakt. Rij vanaf de terminal de A4/E19 op in de richting van Amsterdam. bij knooppunt Badhoevedorp de A9 op in de richting van Utrecht. De eerstvolgende afslag ga je er weer af de N231/Schipholdijk op richting Aalsmeer. Na vijfhonderd meter kun je rechts het terrein van Schiphol-Oost oprijden (hoofdingang). Ga nu meteen weer rechts (Stationsplein zuidwest) en de eerste weg links. Je staat nu voor het platform van Schiphol-Oost, voor de oude toren, waar eventueel militaire bezoekers zouden kunnen staan ⁽⁴⁾.

Een erg leuke plek om te spotten is bij het McDonald's restaurant, gelegen bij de kop van baan 27. Ga terug naar de ringweg (Stationsplein) en daar links. Blijf de weg volgen tot je de McDonald's ziet liggen. Naast het restaurant ligt een grote parkeerplaats waarvandaan je een mooi uitzicht hebt over Schiphol en erg dicht bij de baan staat. Fotografen moeten er wel rekening mee houden dat je vrijwel altijd tegen de zon in staat te kijken ⁽⁵⁾. Vanaf de terminal is het ook mogelijk om met de bus bij deze plek te komen door één van de buslijnen te nemen naar Schiphol-Oost.

Langs baan 06-24 is een uitstekende plek om de startende en landende kisten te aanschouwen. Vanaf Schiphol-Oost vervolg je de weg naar Aalsmeer. Je komt na wat bochtenwerk uit op de N201. Ga rechtsaf deze weg op en bij de volgende verkeerslichten weer rechts de Aalsmeerderweg op bij het plaatsje Rozenburg. Na anderhalve kilometer bevindt zich een grote parkeerplaats aan de linkerkant waar meestal ook de nodige snackvoorzieningen te vinden zijn. De afstand tot de baan is maar ongeveer 50 meter en de zon heb je 's ochtends vol in de rug ⁽⁶⁾. Aan de overkant van de baan staat de vrachtterminal, waar heel soms interessante vliegtuigen tussen kunnen staan.

Als je de parkeerplaats voorbij rijdt tot aan het einde van het weggetje heb je geen last van hekwerken bij het fotograferen. Het is geen officiële plek, maar spotters worden er getolereerd. Ook kun je de kisten die gebruik maken van baan 01R/19L in de gaten houden ⁽⁷⁾.

De laatste plek is de moeilijkste om te vinden. Je moet terugrijden van de vorige plek naar de N201 en rechtsaf naar Hoofddorp. Eén kilometer nadat je onder de A4/E19 doorkwam kun je rechtsaf via de Rijnlanderweg naar de McDonald's. Je moet om de McDonald's heen rijden en de weg vervolgen, onder het spoor door, het dorp uit. Buiten het dorp heet de weg Vijfhuizerweg. Na een flauwe bocht in de weg loopt de weg parallel aan baan 01L/19R. Langs de weg is een strook gras waar je kunt parkeren. Je kunt hier de startende en landende kisten mooi aanschouwen en in de middag komt de zon in de rug gedraaid zodat er mooie platen gemaakt kunnen worden ⁽⁸⁾. Nadeel van deze plek is dat je geen zicht hebt op wat er op de rest van het veld gebeurt.

VLEIGBASIS EINDHOVEN

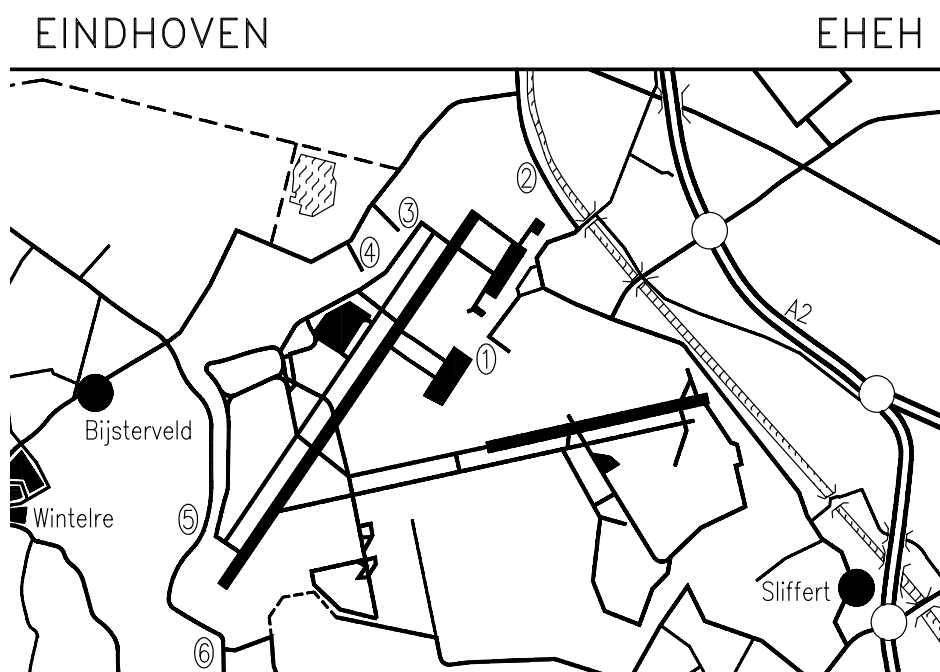
Deze vliegbasis heeft de afgelopen vijftien jaar een aantal belangrijke veranderingen doorgemaakt. Als eerste het verleggen van de startbaan. De nieuwe baan, geopend in 1983, zorgde ervoor dat het steeds toenemende vliegverkeer niet meer over de stad hoefde te vliegen. De oude baan is inmiddels geheel verdwenen en op het oude vliegerrein is men nu bezig de nieuwste woonwijk van Eindhoven uit de grond te stampen.

De vliegtuigen die op Eindhoven gestationeerd stonden zijn in de loop der jaren ook aan veranderingen onderhevig geweest. De NF-5, de F-16, en nu staat de gehele transportvloot van de KLu op Eindhoven met een grote diversiteit aan types; Fokker 50 en 60, Hercules, Gulfstream en KDC-10. 334 Squadron heeft het splinternieuwe platform aan de zuidzijde van de startbaan in gebruik genomen. Hier staan ook allemaal nieuwe gebouwen met zelfs een militaire passagiersterminal. Het ook nog vrij nieuwe platform aan de noordkant van het veld, waar de F 27's altijd geparkeerd stonden, wordt nu niet meer gebruikt door 334. Soms staan er bezoekende vliegtuigen geparkeerd.

Vijftien jaar geleden was Eindhoven civiel niet veel meer dan een paar vluchten van de NLM en de Philips Vliegdiens. Het is nu uitgegroeid tot een volwassen regionale luchthaven die van groot belang is voor de Brabantse economie. Er vertrekken veel chartervluchten naar oa Turkije en Portugal. Ook Eindhoven heeft te kampen met toenemende klachten over geluidsoverlast wat de groei belemmert.

vereniging	:	Eindhoven-Welschap Aviation Society (EWAS)
contactpersoon	:	Stefan Jongen
adres	:	Zeelsterstraat 117-A (Flash Aviation) 5652 EG Eindhoven
telefoon/fax	:	040-2212025
e-mail	:	sjongen@worldonline.nl
verenigingsuitgave	:	Follow Me (4x per jaar)

Het vliegveld ligt ten westen van de ringweg om de stad en ten noorden van Veldhoven. Vanaf de A2/E25 die deel uitmaakt van de ringweg om Eindhoven, neem je afslag nummer 29 naar Eindhoven Airport. Je komt nu op de Welschapsroute. Ga bij de T-splitsing rechtsaf de Luchthavenweg op. Bij de volgende T-splitsing linksaf (nog steeds de Luchthavenweg). Blijf rechtdoor rijden tot je niet verder kunt. Je staat nu bij het nieuwe complex van 334 Squadron inclusief platform en hangaars. Naast de hangaar van Aviation Cosmetics kun je naar het hek lopen om met een millimeter of driehonderd op de baan te platen ⁽¹⁾.

In de landing van baan 22 is een parkeerplaats aangelegd waar meestal wel mensen staan te kijken. Je kunt er aardig staan in de landing, maar de kop van de baan is vrij ver weg. Vanaf de vorige stek moet je terugrijden naar de laatste T-splitsing waar je nu rechtdoor gaat. Blijf de weg volgen tot vlak voor het kanaal. Als je op tijd links gaat kom je op de Spottersweg, ben je te laat, dan zijn de spottersweg. Aan de Spottersweg ligt de parkeerplaats aan de linkerkant ⁽²⁾.

Om vliegtuigen te fotograferen op de taxibaan, moet je verder rijden en de eerste weg linksaf gaan (Landsardseweg) in de richting van Wintelre. Aan de linkerkant kom je twee paadjes tegen die naar het hek lopen. De eerste is ideaal om 's middags met weinig millimeters op de rolbaan te fotograferen ⁽³⁾ en de tweede ligt een klein stukje verderop en bied uitzicht op het nieuwe 334 platform ⁽⁴⁾.

De andere baan kop kun je bereiken door de weg te vervolgen. Er komen dan wat bochten, maar je komt uiteindelijk bij een kruispunt waar je linksaf de Scherpenering op kunt richting Oerle. Je ziet links tussen de bossen de shelterarea liggen waar vroeger 316 Squadron stond. Iets verder, in een bocht ligt de rolbaan niet ver van het hek af. Je kunt er leuk kijken, maar de fotografen hebben de zon in hun gezicht (andere, normale mensen hebben dat ook trouwens) ⁽⁵⁾.

Nog een stukje verder doorrijden brengt je onder de landing. Als je aan de goede zijde gaat staan kun je landende vliegtuigen wel met de zon in de rug fotograferen ⁽⁶⁾. De kop van de baan is vrij ver weg.

VLIEGBASIS DEELEN

Sinds de verhuizing van 298 en 300 squadron van Deelen naar Soesterberg en 299 squadron naar Gilze Rijen in 1996, is het een heel stuk rustiger op dit vliegveld op de Veluwe, maar helemaal afgeschreven is het niet. Om Soesterberg, waar men vaak te kampen heeft met geluidsoverlast, te ontlasten, komen de Chinooks en Cougars vaak oefenen op Deelen. De Luchtmobiele Brigade huist op een steenworp afstand van Deelen en ook die maken dankbaar gebruik van de mogelijkheden om met de heli's te oefenen. Normaal gesproken komen er dus alleen maar helikopters van Soesterberg op Deelen en geen andere (buitenlandse) bezoekers. We geven toch even een beschrijving van de plekken waar je iets zou kunnen opvangen als er vliegtuigen zouden staan op Deelen.

Komende vanaf het noorden via de A50 neem je vlak voorbij het zweefvliegcentrum van Terlet de afslag naar Schaarsbergen. Vanuit het westen en zuiden via de A50/A12 neem je de afslag naar Arnhem-noord en ga je bij de stoplichten linksaf de Apeldoornse weg op. Een kilometer of drie verder kun je links de A50 oversteken richting Schaarsbergen. Degenen die vanaf het noorden komen, en degenen die vanuit de andere richtingen komen, zijn nu op hetzelfde punt aanbeland. Dit is de N311/Koningsweg en die gaat naar Otterlo. Na een kilometer of vijf kun je rechtsaf de Hoenderloseweg op richting Hoenderlo. Als je in de open vlakte komt, ligt het vliegveld aan de linkerkant. Als je de poort voorbij rijdt zie je een stukje verder een weggetje door een stukje bos naar een crashgate lopen. Achter dit bosje ligt een stukje flightline waar misschien helikopters zouden kunnen staan. Je zou ook een stukje langs het hek kunnen lopen om beter op de flightline te kunnen kijken.

Als je weer een stukje verder doorrijdt kom je bij de westenwind landing uit. Je ziet de aanvliegverlichting links van de weg staan.

De andere landing kun je bereiken door terug te rijden en rechts te gaan de N311/Koningsweg op. Iets verderop aan de linkerkant ligt de LETS die zeer binnenkort zijn deuren zal sluiten en waar tegen die tijd ook geen vliegtuigen meer te zien zullen zijn. Vlak voor een bocht in de weg kun je rechtsaf de Kemperbergseweg op. Bij deze weg staat ook de KNAC anti slipschool aangegeven. Volg de borden hiernaartoe en je komt bij de andere landing uit.

MARINE VLIEGKAMP DE KOOY

Het ligt een beetje in een uithoek van Nederland, en daarom komen de meeste spotters er alleen bij speciale gelegenheden zoals de jaarlijkse Vlootdagen en de eveneens jaarlijkse spottersdagen. Dit zijn dan ook de kansen bij uitstek om Lynxen van de Marine Luchtvaart Dienst te scoren. De Kooy is geen groot veld. Met een baan van 1200 meter zul je er in elk geval geen fighters tegenkomen. Wel willen er nogal eens buitenlandse helikopters op bezoek komen die op schepen thuishoren die in de nabijgelegen marinehaven van Den Helder aangemeerd liggen. Naast de MLD, die aan de noord-oostkant van het vliegveld huist, maken ook civiele vliegtuigen gebruik van De Kooy.

vereniging : Spotting Group De Kooy (SGDK)

Komende vanuit het zuiden via de N250 richting Den Helder kom je vlak voor de stad langs het vliegveld van De Kooy. Het veld ligt aan de linkerkant. Je kunt linksaf via de Luchthavenweg naar het civiele gedeelte van het veld ⁽¹⁾.

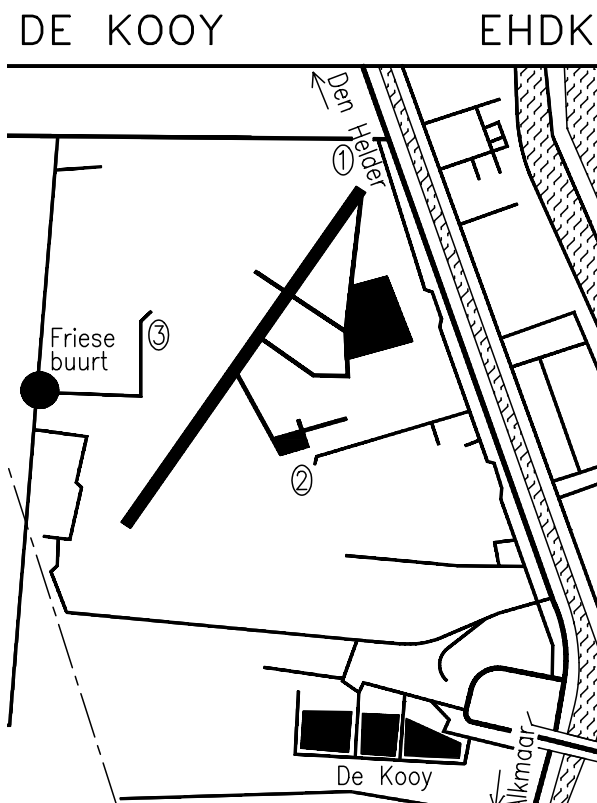
Als je verder gaat over de N250, kun je voorbij het veld linksaf de Doggersvaart op. Meteen aan het begin van deze weg kun je in de landing staan van baan 22. Je kunt hier ook op het platform van de Marine kijken en de meeste lynxen zijn wel te lezen als ze tenminste buiten staan ⁽²⁾.

Rij een stuk verder en ga linksaf de Kortevliet op. Voor het dorpje Friesche Buurt kun je linksaf een zijweg in die ook Kortevliet heet. Houd links aan en je kunt wederom op het platform kijken ⁽³⁾.

VLEIEGBASIS GILZE-RIJEN

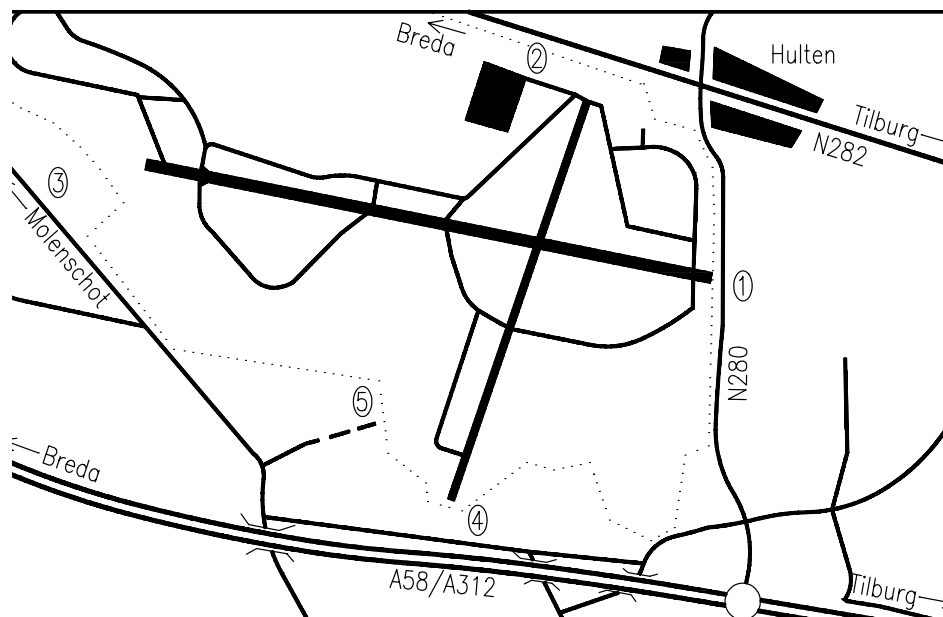
Nog niet zo heel lang geleden vlogen er nog F-16's door het luchtruim tussen Tilburg en Breda. Daarvoor waren het de NF-5'en die het verkeer op de bekende Langenbergseweg de stuipen op het lijf joegen. Nu hebben de helikopterjongens het heft in handen op Gilze Rijen.

Zoals bij de meeste Nederlandse velden het geval is, heeft ook Gilze Rijen een hoofdbaan en een dwarsbaan. De hoofdbaan heeft de richting 10-28 en de dwarsbaan 02-20. Een nog vrij nieuw complex, origineel gebouwd voor 314 Squadron, herbergt nu 299, 301 en 302 Squadrons. De platforms en hangaars liggen aan de noordzijde van het veld langs de doorgaande weg van Tilburg naar Breda, de N282. 302 Squadron zal, zodra ze Apaches hebben ontvangen, opereren vanuit hangaars aan de zuid-oost kant van het veld, waar je geen zicht op hebt van buiten het vliegveld. Aan de zuidkant van Gilze liggen ook de Amerikaanse shelters, maar of die nog ooit gebruikt zullen gaan worden?

vereniging	:	Gilze-Rijen Aviation Society (GRAS)
contactpersoon	:	Edwin de Greeuw
adres	:	Mgr. van Hooydonkstraat 39 5121 JR Rijen
telefoon/fax	:	0161-225358
e-mail adres	:	grasedg@concepts.nl
home-page adres	:	http://www.casema.net/~swat/gras
verenigingsuitgave	:	Take-Off (6x per jaar)

De Vliegbasis Gilze-Rijen ligt precies tussen Breda en Tilburg in en vlak aan de snelweg A58/E312. Als je van de snelweg afslag 12 neemt naar Gilze en Rijen kom je op de N260 terecht, die je richting het noorden op moet rijden. Deze weg is de Langenbergseweg en loopt vlak langs de kop van de hoofdbaan. Verkeerslichten zorgen ervoor dat het verkeer stopt als er een vliegtuig op finals hangt. Maar goed ook, want de vliegtuigen komen zeer laag binnen. Helaas is fightergeweld nog maar zeldzaam op Gilze-Rijen en bij

de helikopters gaat het er een stuk rustiger aan toe. Vanaf het fietspad langs de Langenbergseweg kun je heel mooi landende vliegtuigen fotograferen ⁽¹⁾. Ook de rolbanen liggen op een dusdanige afstand dat taxinde vliegtuigen te platen zijn (in de ochtend de zon in de rug). Voornamelijk de Bö 105's maken gebruik van de landing, maar de vliegers van de Apaches willen meestal hun chopper direct aan de grond zetten bij hun eigen flightline langs de dwarsbaan, en die kun je dus niet zien als je in de landing van de hoofdbaan staat. Aan de overkant van de weg is recentelijk een parkeerplaats aangelegd voor de toeschouwers.

De hangaars en flightlines aan de noordkant van het veld kun je vanaf de N282 goed zien liggen. Als je de Langenbergseweg verder afrijdt en bij de stoplichten links gaat, zie je de hangaars vanzelf links liggen. Als je hier ergens op een veilige plek stopt, kun je proberen iets te maken van de helikopters ⁽²⁾. Je staat hier tevens in de landing van de dwarsbaan. Ook de bezoekerslijn bevindt zich bij het platform voor de grote hangaar. Bezoekers die overnachten worden in een hangaar achter de verkeersstoren gezet, en zijn niet te zien vanaf de buitenkant.

Als je de N282 verder vervolgt richting Breda, moet je bij de eerste kruising na de hoofdpoort (waar nog een F-5 en een Thunderstreak preserved staan) linksaf slaan richting Molenschot. Deze weg volgen tot na de campings en in de slingerbocht sla je linksaf. Deze weg loopt onder de landing door. Op een gegeven moment moet je dan links je auto parkeren op een stukje beton wat van een boer is. Vanaf deze plek heb je prima zicht op de landing wanneer men vanaf baan 10 vliegt. Als je een stukje door de weilanden richting hek wandelt, kun je de kisten ook zien opstijgen ⁽³⁾.

Er is nog een andere manier om van de ene landing naar de andere te rijden. Vanaf de eerste plek rij je terug in de richting van de snelweg. Bij het eerste kruispunt ga je rechtsaf richting Gilze. Deze weg gewoon vervolgen zodat je langs Klein Zwitserland en Motel v/d Valk komt. De weg die daar aangelegd is, loopt parallel met de snelweg A58. Deze voert dus langs het zuidelijk deel van de dwarsbaan en vanaf de weg kun je goed op de baan kijken ⁽⁴⁾.

De laatste plek is voor degene die de KLu Historical Flight (RNHF) willen bekijken. Aan het einde van die weg die parallel aan de A58 loopt, sla je rechts af de Molenschotsedijk op richting Molenschot. Na een kleine vijfhonderd meter rechtsaf sla je de Moleneind in. Op het einde van deze weg ga je rechtdoor een zandpad in. Parkeer daar eventueel je auto en je loopt zo richting hek waar je een goede kijk hebt op dit platform ⁽⁵⁾.

GRONINGEN - EELDE AIRPORT

Een van de civiele velden waar we toch niet aan voorbij willen gaan is Eelde. Hoewel er normaal niets militair te

vinden is, zijn er zo af en toe toch wel leuke kisten te zien. Vaak zijn het helikopters die even een tankstop komen maken. In mei was er bijvoorbeeld nog een Franse Super Frelon te zien, die op weg was naar een noordelijkere bestemming. Maar het overgrote deel blijft toch wel civiel.

vereniging	:	Groningen Eelde Aviation Society (GEAS)
contactpersoon	:	Bert Visser
adres	:	Lindelaan 38 9431 CK Westerbork
telefoon	:	0593-331941
e-mail	:	heron@xs4all.nl

Het veld ligt op de grens tussen de provincies Groningen en Drenthe. Komende vanuit het zuiden over de A28/E232 van Assen naar Groningen, kom je vlak langs het vliegveld. Bij afslag 37 naar Glimmen moet je van de snelweg af. Onder aan de afslag linksaf richting De Punt. Ongeveer honderd meter voorbij de brug over het Noord Willems Kanaal rechtsaf draaien richting Eelde. Na een paar honderd meter ligt het vliegveld aan je linkerkant.

Wanneer er militaire bezoekers komen worden ze over het algemeen voor het luchthavenrestaurant of de gebouwen van de Koninklijke Luchtvaart School geparkeerd. Voor wat betreft het fotograferen ben je, als ze voor het restaurant staan, 's morgens goed af. 's Middags en wanneer ze verder van het terras af staan is het moeilijker, maar vriendelijk vragen aan de Havendienst of je er even heen mag doet wonderen.

VLIEGBASIS LEEUWARDEN

de "Friese Luchtmacht" staat gebaseerd op vliegbasis Leeuwarden. Evenals Volkel staan er op Leeuwarden drie vliegende squadrons, waarvan er eentje met helikopters vliegt, namelijk het nog niet zo lang geleden opgerichte 303 SAR Squadron, voorheen simpelweg de SAR flight. Van de twee andere squadrons, 322 en 323 squadron was 322 de eerste die met de MLU F-16 operationeel werd. Inmiddels is ook 323 Squadron zo goed als klaar met de conversie op deze bekwame F-16.

Het banenstelsel van Leeuwarden bestaat uit twee gekruiste banen. De hoofdbaan ligt in de richting 06-24 en de dwarsbaan ligt precies oost-west (09-27). 322 Squadron huist aan de noordzijde van het vliegveld. 323 en 303 SAR Squadron, tezamen met de cross-servicing bevinden zich op Leeuwardenzuid. Het administratieve gedeelte kun je vinden direct achter de hoofdpoort, aan de oostkant van het veld.

Er vinden regelmatig interessante oefeningen plaats op Leeuwarden. FWIT, DWIC en DiaTIT zijn oefeningen die er al vaker hebben plaatsgevonden, met soms verrassende deelnemers, zoals Tomcats en Hornets van de US Navy.

Ten noordwesten en ongeveer tegen de stad aan ligt Vliegbasis Leeuwarden. Vanwege die nabijheid heeft de vliegbasis te kampen met protesten tegen geluidsoverlast, maar waar gebeurt dat niet tegenwoordig?

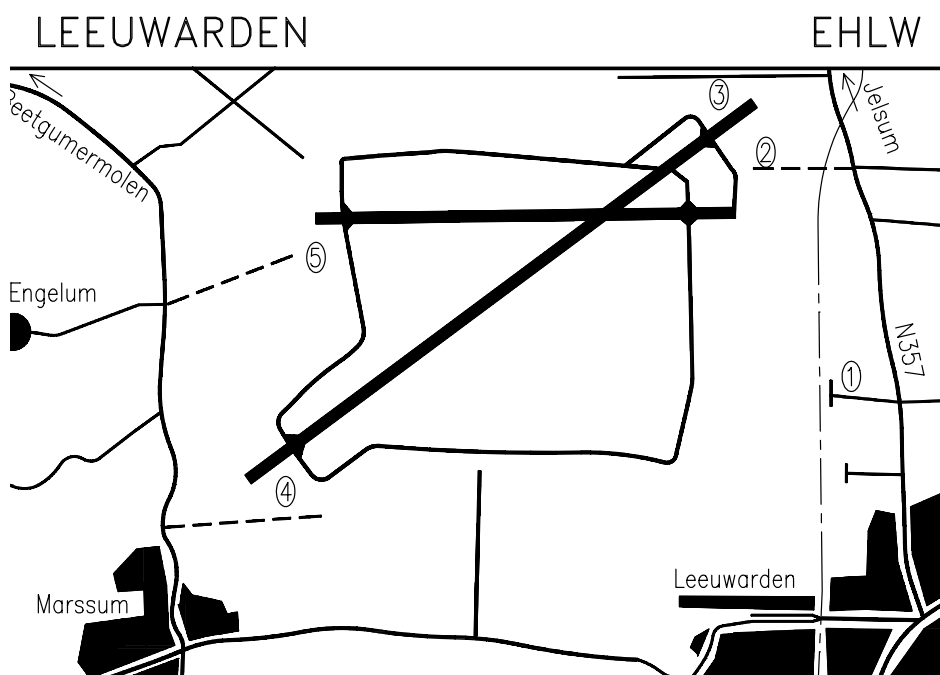
vereniging	:	Aviation Group Leeuwarden (AGL)
contactpersoon:	:	Rob Loonstra
adres	:	Postbus 444 8901 BE Leeuwarden
telefoon/fax	:	058-2673747
verenigingsuitgave	:	Full Stop (4x per jaar)

Als je vanuit het zuiden de stad Leeuwarden komt binnenrijden, moet je de borden Stiens aanhouden. Je gaat dan via de westelijke ringweg door de stad. Bij de grote rotonde ga je rechtdoor en een kleine kilometer verder bij een kruispunt met verkeerslichten linksaf, nog steeds richting Stiens, via de N357/Mr P.J. Troelstraweg. Langs deze weg ligt de weg naar de hoofdpoort. Bij de poort staan een aantal vliegtuigen preserved, waaronder een Hunter en een F-104G⁽¹⁾. Ze staan wat verder weg, rechts van de weg op de basis.

Als je verder doorrijdt kun je, vlak voordat de goederenspoorlijn de weg kruist, linksaf een zandweg in. Hier kun je te voet het hek bij baankop 27 bereiken⁽²⁾. Pas op, want de weilanden die hier liggen zijn door de boer tot verboden gebied verklaard, en hij handhaaft dit verbod fanatiek!

Nog iets verder de N357 volgen tot net voorbij de landing van de hoofdbaan, kun je linksaf een smalle verharde weg in, het Pifer Rindertsreedsje (!). Vooraan is een parkeerplaats en je kunt van een afstand de startende en landende kisten lezen ⁽³⁾. Wederom niet verstandig om de weilanden in te trekken vanwege problemen met de boer.

Voor de volgende plaats moet je terug rijden naar Leeuwarden, rechtsaf de ringweg op gaan en meteen weer rechtsaf gaan de Sem Dresdenstraat in. De weg

volgen tot over het goederenspoor en dan links aanhoudend rechtdoor rijden via de Jan Jelles Hofleane door de wijk Westeinde heen. Je komt nu uit bij een weg die parallel loopt aan de A31. Ga hier rechtsaf de Poptawei op, later overgaand in de Ljouwerter dyk, naar het dorp Marssum. In dit dorp rechtsaf richting Beetgumermolen (Bitgumerdyk) en als je de bebouwde kom uitrijdt kan je rechts een doodlopende zandweg of slecht verharde weg in. Aan deze zandweg bevindt zich de spottersheuvel waar je goed in de landing staat van de hoofdbaan ⁽⁴⁾. Je staat er ook goed om de kisten te zien en te fotograferen op de rolbaan, maar dan moet je wel een stukje richting hek lopen.

Je kunt ook dichtbij de rolbaan naar de kop van de dwarsbaan komen. Je rijdt terug naar het begin van de slecht verharde weg en gaat rechtsaf, weer richting Beetgumermolen. Ongeveer een kilometer verder, waar je linksaf naar Engelum kunt, moet je rechtsaf de zandweg in (J. Minnesdykje). Het einde van deze weg is niet ver van de rolbaan, waar je vooral in de middag goed kunt fotograferen. Normaal komen hier alleen vliegtuigen langs die in de area en op de flightline van 322 Squadron bivakkeren ⁽⁵⁾.

MAASTRICHT - AACHEN AIRPORT

De regionale luchthaven Maastricht-Aachen Airport, vroeger vliegveld Beek genaamd, is af en toe goed voor leuke militaire bezoekers. In het verleden kwamen er bijvoorbeeld regelmatig Finse F 27's op bezoek waarvan de crew een bezoekje kwam brengen aan een Friendship-simulator op Beek. Tot begin 1993 stond 5 AvDet van de US Army met een aantal Hueys op Beek gestationeerd, maar die hebben de reductie van Amerikaanse troepen in Europa niet overleefd.

Al geruime tijd staat er een An-124 op Beek. De eigenaar was de luchthaven nog een hoop luchthavenbelasting schuldig, maar had geen geld om te betalen. Het bakbeest ligt nu al twee jaar aan de ketting.

Op het terrein van de luchthaven bevindt zich ook het verkeersleidingscentrum van Maastricht UACC, beter bekend als Eurocontrol, en Maastricht UAC, bekend als Lippe Radar. De laatste begeleidt het militaire luchtverkeer in de noordelijke helft van Duitsland.

vereniging	:	Spotting Group Maastricht (SGM)
redactieadres	:	Jongmansweg 29 6413 CP Heerlen
telefoon	:	045-5211496
fax	:	045-5797062
e-Mail (via)	:	rtkr@brunssum.net

home-page : <http://www.brunssum.net/~rtkr/spotting.htm>
verenigingsuitgave : Threshold (maandelijks)

Het vliegveld ligt pal naast de A2/E25. Meestal kun je vanaf de snelweg al wel zien of er iets interessants te zien is. De militaire bezoekers staan vaak geparkeerd in de noordwesthoek van het vliegveld. Soms echter ook op het platform voor de terminal. De gebouwen staan dan in de weg om het vliegtuig vanaf de snelweg op te merken, tenzij de staart boven de gebouwen uit steekt. Wil je zeker weten of er iets bij de terminal geparkeerd staat, dan zul je even van de snelweg moeten. De afslag naar het vliegveld staat op de borden aangegeven. Als runway 22 in gebruik is, dan kun je de auto parkeren aan de kant van de weg als je van de snelweg afkomt. Je kunt hier met een kleine 300mm de landende kisten goed platen ⁽¹⁾.

Een andere mogelijkheid is om die weg te volgen (Horsterweg) tot je uit komt bij het business-park. Ga bij het bedrijf van Frans Maas naar rechts, meteen weer naar rechts en daarna de eerste links. Je komt nu uit bij de GPA-hangaar, waar je foto's kunt maken van vliegtuigen die zich opstellen op baan 22 voor vertrek. Voor een Boeing 747 heb je een 150mm lens nodig. In deze hoek van het veld worden meestal ook de militaire bezoekers geparkeerd ⁽²⁾.

Als er buiten voor de Schreiner-hangaar vliegtuigen geparkeerd staan blijf de weg dan volgen (sla rechts af voorbij de GPA-hangaar). Parkeer je auto voor de Schreiner hangaar. Rechts van de hangaar is een klein paadje dat naar het hek leidt. Je staat er dicht bij het platform ⁽³⁾. Als je de weg volgt tot het einde, dan is het mogelijk om kleine vliegtuigen te fotograferen bij de Nederlandse Luchtvaartschool. Vanaf deze plek heb je ook een goed uitzicht over een groot gedeelte van het vliegveld en de An-124 (als die er dan nog staat).

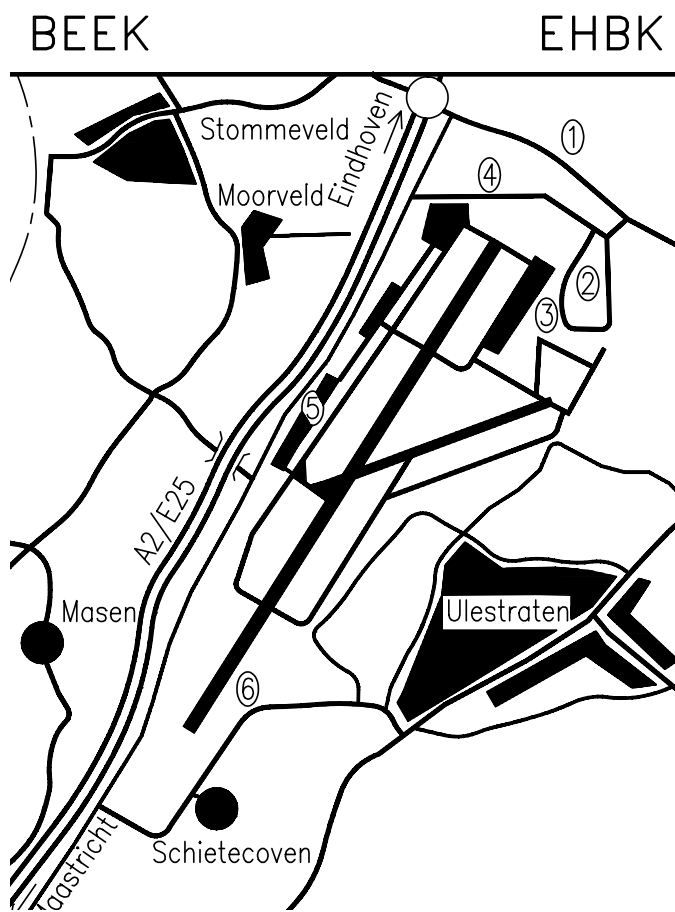
Aan de andere kant van het vliegveld zijn ook nog een paar plekken interessant. Rij terug naar de afrit van de A2 en ga voor de afslag links de parallelweg van de A2 op. Deze weg loopt naar de Cargo area. Ga vlak voor het hek linksaf. Een klein stukje verderop kun je op het cargo platform kijken en het beste in de vroege ochtend of namiddag fotograferen ⁽⁴⁾. Nog iets verder sta je weer in de landing.

Als je de parallelweg verder afrijdt kom je bij de passagiersterminal. Parkeer je auto bij het Mercury Hotel. Je kunt nu het terras opgaan. Vanaf het terras kun je goede foto's maken. De kisten komen vlak langs getaxied. Rond vier uur 's middags heb je hier de zon in de rug ⁽⁵⁾.

Als baan 04 in gebruik is, rij dan langs de terminal (richting Ulestraten) en sla de eerste linksaf (Nieuwe Vliekerweg). Aan de linkerzijde is een hekwerk. Je hebt wel een trapje nodig om foto's te maken. Als baan 22 in gebruik is maken alleen de grotere vliegtuigen gebruik van dit stuk baan. Vanaf 's ochtends vroeg tot ongeveer twee uur 's middags heb je hier de zon in de rug ⁽⁶⁾.

VLEIGBASIS SOESTERBERG

Evenals Gilze Rijen moet ook Soesterberg het tegenwoordig doen zonder dagelijks fighter geweld. Sinds het vertrek van de Amerikanen met hun Eagles en 334 Squadron met hun F 27's is het een stuk rustiger geworden. Het is nu zelfs zo erg dat er normaal geen vastvleugelige vliegtuigen meer mogen komen op Soesterberg. Het is er dus de laatste tijd zeker niet beter op geworden op de "bakermat".

andere manier op klimt, of op een andere manier over de zandwal kunt kijken, zie de de platforms liggen voor de hangaars waar de flightlines zijn. Met de nodige moeite valt er misschien iets te lezen. Mocht er een bezoeker op de flightline staan, dan kun je hem in elk geval wel zien.

In de landing van de hoofdbaan is een paar jaar geleden een spottersheuvel aangelegd. Helaas is de locatie niet echt geweldig, zeker niet voor fotografen, maar je kunt wel de kisten die gebruik maken van de hoofdbaan zien en spotten ⁽⁵⁾. Rij terug naar de verkeerslichten en daar links de N237/Amersfoortsestraat op. Nadat je de plaats Soesterberg voorbij bent gereden moet je bij de verkeerslichten links richting Soestduinen via de Van Weerden Poelmanweg. Je komt nu meteen onder de landing van de hoofdbaan door. Een stukje daar voorbij zie je de heuvel rechts van de weg liggen. Voor de heuvel kun je rechtsaf een weg naar de parkeerplaats in rijden.

Sinds kort loont het weer de moeite om naar de volgende plek te rijden. Een bedrijf gebruikt een stukje grond ten zuiden van het vliegveld voor opslag van zand. Vanwege de zandwal op het veld kun je vanaf de "begane grond" niets zien, maar met een grote zandberg net buiten het veld is dat probleem opgelost. Vraag is hoelang die berg er zal blijven liggen. Vanaf de spottersheuvel moet je terug naar de vierbaansweg en bij de verkeerslichten rechtsaf. Ter hoogte van de uitvoegstrook naar een tankstation kun je rechtsaf een zandweg in rijden als de poort niet dicht is tenminste. Op het terrein ligt dus een grote zandberg waarvandaan je goed zicht hebt op de baan en het platform van de cross-servicing ⁽⁶⁾.

Heb je nog niet genoeg gezien, en je wilt nog naar het museum, dan ga je terug de N237 op en bij de verkeerslichten linksaf de Kampweg op. Blijf zoveel mogelijk rechtdoor rijden tot je via een viaduct de A28/E30 oversteekt. Meteen aan de andere kant van deze snelweg ligt de poort van het museum (niet op onze kaart getekend).

VLIEGBASIS TWENTHE

Naast Leeuwarden en Volkel is Twenthe de derde "MOB", wat staat voor Main Operating Base, ofwel, F-16 vliegveld. Na sterke geruchten over het opheffen van een squadron en verhuizing van het andere squadron leek het er even op dat de dagen van Twenthe als fighterbase geteld waren, maar dat bleek loos alarm te zijn. Helaas voor ons zijn de klappen van de bezuinigingen op Volkel gevallen. Dit betekent dat 313 Squadron gewoon vanaf Twenthe de opleidingen blijft verzorgen. Het Nederlandse tijger squadron verzorgt de training van de vliegers die in Amerika geslaagd zijn voor hun opleiding en die voor het eerst kennis maken met de Nederlandse omstandigheden die veel verschillen met wat ze tot dan toe gewend zijn. Veel meer verkeer in de lucht en andere weersomstandigheden zijn een paar factoren waar ze aan moeten wennen. Nadat ze bij 313 klaar zijn gaan de vliegers over naar een van de operationele squadrons van de KLu, zoals het andere Twentse Squadron, 315. Ook dit squadron is nu volledig operationeel met de ge-update F-16.

Ook Twenthe heeft gekruiste banen. 06-24 is de hoofdbaan en 11-29 is de dwarsbaan. De noordkant van de basis is van 315 Squadron en de oostkant is voor 313. In de zuidoosthoek van het vliegveld ligt de kleine civiele terminal. Erg veel civiel verkeer is er niet op Twenthe. Het administratieve deel van de basis ligt vreemd genoeg een stuk buiten de basis. Dit "Zuidkamp" ligt een kilometer of twee ten zuiden van de vliegbasis.

Erg veel leuke bezoekers komen er niet op Twenthe. Ook vinden er weinig oefeningen plaats met buitenlandse deelname, maar dat geldt eigenlijk ook voor Volkel tegenwoordig. Soms zijn er wel leuke uitschieters.

vereniging	:	Luchtvaart Vereniging Twenthe (LVT)
adres	:	Postbus 3714 7500 DS Enschede
telefoonnummer	:	074-2778195 (van 18.00-19.30 op werkdagen)
e-mail	:	lvtwenthe@hotmail.com
home-page	:	http://fly.to/LVT
verenigingsuitgave	:	On Finals (6x per jaar)
vereniging	:	Panoravia
contactpersoon	:	Fred Jansen
e-mail	:	lindsaij@worldonline.nl

Komende vanaf de A1/E30 draai je af bij de afslag naar Hengelo West. Ga de Oldenzaalse straat op richting Oldenzaal. Bij de eerste stoplichten moet je rechtsaf (bij een truckstop) de Vliegveldstraat in (gaat later over in de Weerselose weg). Ongeveer 1 kilometer voorbij de spoorwegovergang maakt de doorgaande weg een bocht naar rechts. Daar kun je rechtdoor een klein weggetje in. Dit is de Oude Vliegveldstraat. Je komt hier bij een crashgate niet ver van een taxitrack. De kisten van 315 Squadron en de vliegtuigen van de cross-servicing komen hier langs gereden. Je kunt er fotograferen, maar erg gunstig staat de zon niet ⁽¹⁾.

Als je terug rijdt kun je na enkele tientallen meters rechtsaf een ander klein (zand) weggetje in, de Sniedersveldweg genaamd. Deze weg volgend door de bossen zie je rechts wat shelters staan. Net voorbij de shelters kun je door een stukje het weiland in te lopen naar het hek toe een blik werpen op de flightline van de cross-servicing ⁽²⁾.

Om in de landing van baan 06 te komen moet je terug naar de Weerselose weg. Daar linksaf en je komt onder de landing door en voorbij de aanvliegverlichting kun je linksaf een zandweg in. Met 200mm kun je goed platen in de landing. De baan is daarvoor te ver weg ⁽³⁾. Even een waarschuwing voor mogelijk in de buurt van die plek rondhangende kerels die interesses hebben in hele andere dingen dan de doorsnee spotter.....

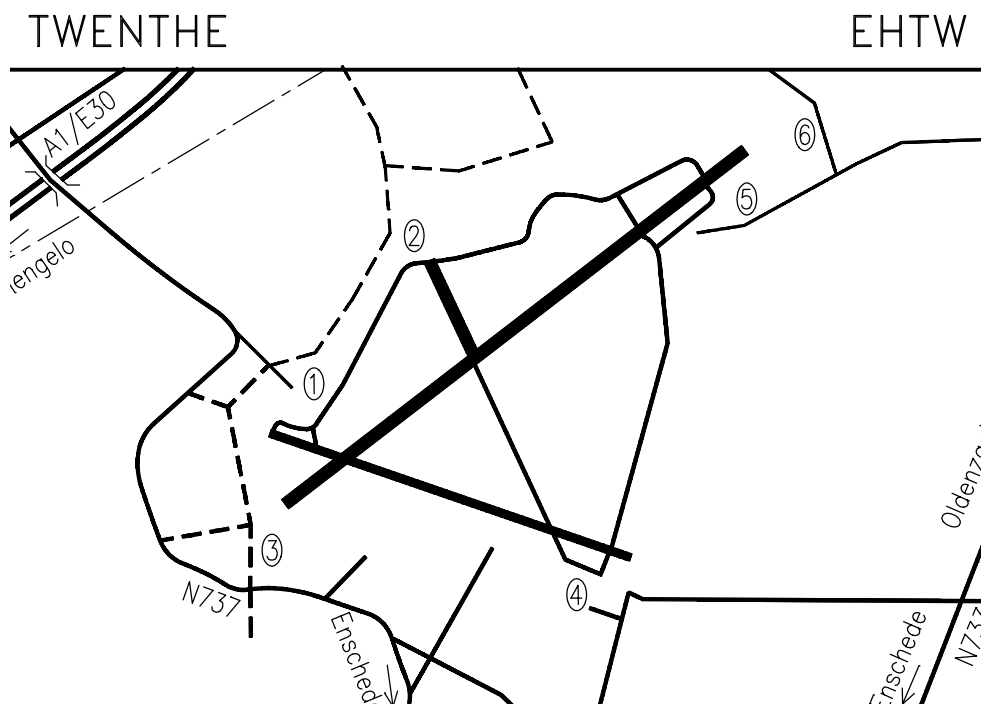
Bij de kleine terminal kun je komen door de Weerselose weg verder te volgen

en bij de eerste fatsoenlijke weg linksaf te gaan (Vergertweg, later overgaand in de Snellenweg). Je komt langs de weg naar de hoofdpoot en een kilometer verder moet je linksaf de Vliegveldweg in richting het civiele gedeelte (staat aangegeven). Vanaf het terrein van Luchthaven Twente sta je vlak bij het civiele platform, waar incidenteel militaire kisten staan ⁽⁴⁾. Je hebt ook zicht op de shelterarea van 313 Sqn en het Oost Complex, waar het grote onderhoud aan de Twentse vliegtuigen plaats vindt. Bij de poort bij het civiele gedeelte staat een F-86K preserved. Mocht de dwarsbaan in gebruik zijn, dan sta je hier goed, maar dat gebeurt maar zelden.

Net zoals een paar andere vliegvelden heeft ook Twenthe zijn spottersheuvel. Gelegen bij de kop van baan 24 kun je goed spotten. Fotograferen is wat lastiger (minstens 400mm). Neem vanaf de "terminal" niet dezelfde weg terug, maar neem de andere (de Oude Deventer weg). Ga linksaf de N733 op richting Oldenzaal. Ga bij de McDonald's links de Hanzepoort in en meteen weer links (Noordergrensweg). Deze weg loopt tot aan een van de achterpoorten van de basis en je komt nu vanzelf langs de spottersheuvel ⁽⁵⁾. De kisten van 313 Squadron draaien vanaf de zuidzijde de baan op en die van 315 vanaf de andere kant.

Om de landende vliegtuigen beter te kunnen fotograferen moet je voor de spottersheuvel rechts de Ledeboerweg in gaan. Je mag hier niet parkeren, maar je kunt de kisten in de landing hier wel fotograferen, hoewel ze wel wat hoog zitten ⁽⁶⁾.

Als laatste wijzen we nog even de weg naar het kleine museum bij Twenthe. Het staat niet op of bij de basis en ook niet op ons kaartje. Je kunt er komen door vanaf de doorgaande weg in de landing van baan 06 (Weerselose weg) door te rijden tot je Enschede binnen rijdt. Dan de eerste kruising links. Aan het einde van de straat links de bordjes Museum volgen. In en bij het museum staat een replica van een Spitfire, een Meteor en een TF-104G.

MARINE Vliegkamp Valkenburg

Het enige militaire vliegveld in de Randstad, na het sluiten van Ypenburg, is MVK Valkenburg. Opgesloten tussen Leiden en de Noordzee en 7 kilometer ten noorden van Den Haag ligt de thuisbasis van de Nederlandse Orions. In verband met de nabijheid van onze residentie komen er regelmatig VIP vliegtuigen met regeringsleiders of andere hoogwaardigheidsbekleders op bezoek.

Van de dertien MLD P-3's staan er officieel maar twaalf gestationeerd op Valky. Nummertje dertien staat om belastingtechnische redenen op Keflavik. Ook in de praktijk is deze Orion (de 312) meestentijds in IJsland te vinden, hoewel hij nu al geruime tijd met wat problemen op Valkenburg vertoeft.

Het voortbestaan van Valkenburg is bedreigd. De politiek wil bezuinigen op de Marine Luchtvaart Dienst en een aantal van de dertien Orions buiten dienst stellen. De gemeente Leiden aast op het terrein van het vliegveld om er woningen op te bouwen. Waarheen de overgebleven Orions zouden gaan verhuizen is nog onderwerp van studie. Eindhoven is genoemd als mogelijkheid, maar of dat reëel is? Verregaande samenwerking met de Duitse marine zou de Orions naar Nordholz kunnen doen verhuizen, maar voorlopig blijft Valkenburg nog gewoon open.

Het banenstelsel bestaat uit een hoofdbaan en een dwarsbaan. De hoofdbaan heeft de richting 05-23. De hangaars staan allemaal aan de noordzijde van de baan. Er zijn nog wel enkele dispersals verspreid over het vliegveld, maar die worden zelden gebruikt.

Als je via de A2 naar het zuiden rijdt en bij afslag Meerssen er af gaat richting het oosten via de N587, kom je vanzelf uit bij Valkenburg. Interessant zijn de beroemde mergelgrotten en de gezellige terrasjes. Voor de Orions moet je een stukje terug rijden naar de A2 en dan de borden volgen naar Utrecht. Bij Utrecht de borden naar Schiphol volgen. Bij Schiphol de A4 op richting Den Haag en bij de afslag naar de A44 eraf en de A44 blijven volgen tot afslag Leiden/Katwijk. Dit is de makkelijkste weg om te rijden, maar vanaf Utrecht kun je ook via de A12 naar Den Haag. In Den Haag moet je rechtsaf de N44 op (pas op de snelheidscamera's!) in de richting van Amsterdam. De N44 gaat over in de A44 en je moet er af bij de afslag naar Leiden/Katwijk. Dan kom je op de N206 richting Katwijk aan Zee. Neem de eerste afslag (linksaf) en dan de eerst weg rechtsaf (Zonneveldlaan), en weer de eerste rechtsaf de Achterweg op. Vanaf hier het doorgaande weggetje blijven volgen tot je bij het hek uitkomt. Hier ga je links en aan het eind van dit dodlopende weggetje heb je goed zicht op het platform en kun je landende kisten op ongeveer 100 meter voor de kop van de baan platen ⁽¹⁾.

Als je vanaf hier het hek blijft volgen, kom je na vijfhonderd meter aan de rechterkant een viaduct tegen. Vanaf het viaduct heb je een redelijk zicht op het platform en kun je alleen aan het einde van de middag met de zon in de rug in de landing fotograferen ⁽²⁾.

Een andere plek om in de landing met de zon in de rug te staan is bij de manege. Steek het viaduct over en volg het ventweggetje dat langs de doorgaande weg loopt. Vanaf de parkeerplaats bij de manege kun je kisten in de landing platen ⁽³⁾. Hier heb je geen zicht op het platform.

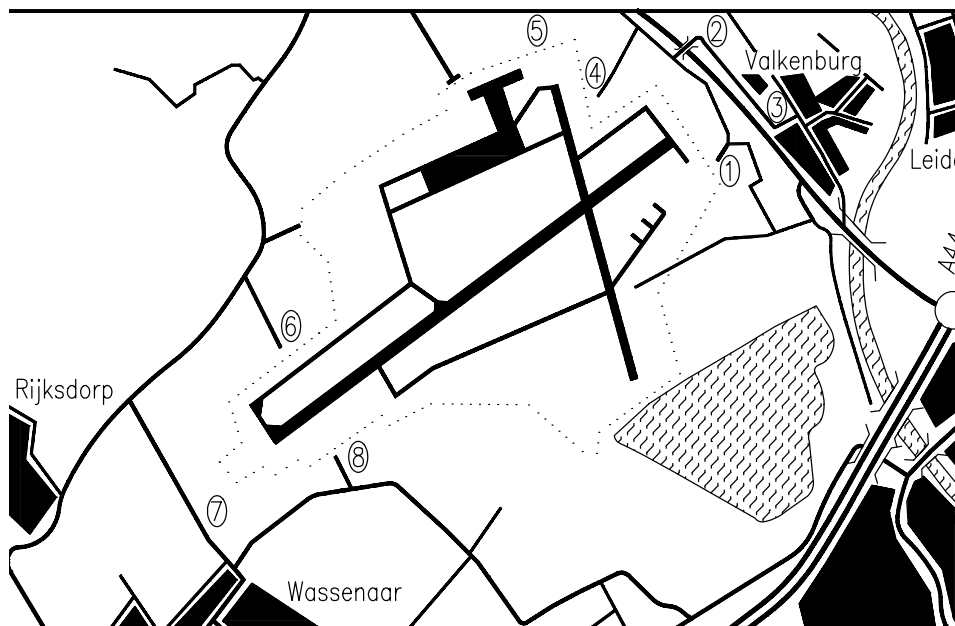
Voor de plek waar je het dichtst bij het platform kunt komen moet je terug het viaduct over. Dan rechtsaf en de eerste weg links (Oude Broekweg). Bij de poort aan het einde van de weg sta je niet ver van de dwarsbaan waarover de vliegtuigen taxiën van- en naar het platform. Je kijkt recht op een paar hangaars en je kunt hier het beste op de flightline kijken ⁽⁴⁾.

Voor het volgende plekje moet je een eindje wandelen. Rij eerst terug naar het begin van de Oude Broekweg waarna je links gaat. Na een paar honderd meter kun je links via boerenpaadjes de weilanden in lopen om in de landing van de dwarsbaan (16) te komen. Vooral bezoekende helikopters willen deze baan nog wel eens gebruiken om binnen te komen ⁽⁵⁾.

Rij verder door over de parallelweg langs de N206 en ga linksaf de Wassenaarse Weg op richting Wassenaar. Na een kilometer kun je links naar de hoofdboort waar een Neptune preserved staat. Als je de weg vervolgt kun je vlak na een rechterbocht bij een ex-hotel, linksaf een doodlopend weggetje in. Deze weg loopt langs een woonwagencamp naar een gesloten poort. Je staat bij de poort niet ver van de taxibaan af. Wel heb je meestentijds tegenlicht ⁽⁶⁾. Je hebt hier geen zicht op het platform.

VALKENBURG

EHVB

De oostenwind landing van de hoofdbaan kun je bereiken door verder door te rijden richting Wassenaar. Vanaf het weggetje naar het woonwagencampje moet je na 800 meter bij een rotonde linksaf de Kokshornlaan op gaan. Deze weg loopt onder de landing door langs een golfbaan af. Je kunt de kisten goed fotograferen met de zon in de rug ⁽⁷⁾.

Vanaf de laatste plek kan je vliegtuigen op de baan fotograferen met de zon in de rug. Rij een klein stukje verder en ga linksaf de Oostdorperweg in. Na 800 meter kun je links een weg in die doodloopt (Ruigelaan) tegen het hek van het vliegveld. Je staat hier precies tegenover de weg bij het woonwagencampje ⁽⁸⁾.

vereniging	:	Stichting Valkenburgse Vliegtuig Spotters (SVVS)
adres	:	postbus 9 2235 ZG Valkenburg (ZH)
e-mail	:	saintamand@hotmail.com
home-page	:	http://home.wxs.nl/~rslyf/index.htm
verenigingsuitgave	:	Centerline (6x per jaar)

VLIELAND / CORNFIELD RANGE

Op het waddeneiland Vlieland ligt de enige range die nederland nog rijk is sinds het sluiten van de Jackpot Range op Terschelling een paar jaar geleden. De Cornfield range bestaat sinds 1948 en sindsdien zijn er 25 vliegtuigen op of bij de range verongelukt.

De range op Vlieland is vrij uniek in West-Europa. Het is een van de weinige oefenterreinen waar live munitie gebruikt mag worden. Weliswaar niet in de zomer met het oog op het toerisme. Met de kleine oefenbommetjes en met guns kan men wel het hele jaar door op Vlieland terecht.

Een plek aanwijzen waar je goed zicht hebt op de aanvallende vliegtuigen kan ik niet. Wel kan ik de tip geven om, als je in de buurt bent, te proberen om de verkeerstoren van de range te contacten. Daar doen ze over het algemeen niet moeilijk over het toelaten van toeschouwers in de toren. Om dat te vragen moet je contact opnemen met de Luchtmacht die gelegen is aan de Postweg. Deze weg loopt vanuit het dorp Vlieland naar de westelijke punt van het eiland.

VLIEGBASIS VOLKEL

Wat moeten we nog vertellen over ons eigen veld? Geen idee, maar laat ik eens een poging wagen. Volkel is nog steeds het belangrijkste vliegveld van de Koninklijke Luchtmacht. Drie vliegende squadrons bevolken het veld

nog. 306 Squadron met hun fotoverkenningstaak staat genomineerd in de defensienota die begin 2000 verschijnt om opgeheven te worden. De andere twee squadrons hebben primair een aanvalstaak en secundair een luchtverdedigingstaak. Onderdeel van dat laatste is de Quick Reaction Alert. Permanent staan er vliegtuigen en hun crew gereed om binnen vijf minuten airborne te zijn bij een eventuele bedreiging van het Nederlandse luchtruim. Deze taak wordt afgewisseld met Twenthe en Leeuwarden en sinds kort ook met Florennes. De QRA is het enige operationele gedeelte aan de zuidkant van Volkel. Af en toe wordt een zogenaamde scramble geoefend.

Omdat het de bedoeling is dat 306 squadron in oorlogstijd naar een andere locatie gaat verkassen, hebben zij geen oorlogsonderkomen op Volkel. De F-16's van 306 staan geparkeerd in een hangaar en op een flightline. Geen shelters dus. Vanwege de hekwerken om de flightline wordt deze ook wel het Safaripark genoemd. Het Safaripark is een gedeelte van een oude, door de Duitsers aangelegde dwarsbaan. De twee andere vliegende squadrons, 311 en 312, opereren vanuit shelters. 311 Squadron woont in de noordwestelijke area, waar het Safaripark zich middenin bevindt. De noordoostelijke area is van 312 Squadron. Het administratieve gedeelte van de vliegbasis bevindt zich direct achter de hoofdpoort aan de westkant van het vliegveld. Hier bevinden zich ook de meeste andere squadrons die de vliegende squadrons ondersteunen, zoals bijvoorbeeld brandweer, motorenwerkplaats en het bedrijfsrestaurant.

De laatste jaren zit er niet echt een vooruitgang in het aantal bezoekende vliegtuigen op Volkel. Vanwege het simpele feit dat er gewoon minder vliegtuigen zijn in Europa, komen er dus ook minder op Volkel. "Vaste" bezoekers van vroeger, waar je altijd op kon rekenen zijn er gewoon niet meer. De RF-4C's van Alconbury en later van Zweibrücken zijn verdwenen. De Duitse RF-4E's van Leck bestaan ook al niet meer. Mirage 5's van de Belgen, geen meer. De Fransen hebben het nog het langste volgehouden met hun Mirage F1CR's, maar waarschijnlijk vanwege hun verhuizing van Strasbourg naar Reims hebben ze geen zin meer om op Volkel te landen. Wat is er nog wel te zien? Er komen nog steeds leuke bezoekers op Volkel, maar dat gebeurt zeer onregelmatig. Italiaanse AMX-en en Tornado's zijn altijd welkom en natuurlijk ook de Starfighters. Sinds 1962 is er nog geen Starfighterloos jaar geweest op Volkel, en dat willen we zo lang mogelijk blijven volhouden! Verder wil er nog wel eens een vliegtuig van Ramstein langskomen om te trainen, vooral de Learjets en C-9's. Het blijft dan meestal bij doorstarten. Ook de E-3's van Geilenkirchen komen wel eens voor datzelfde doel. Voor de rest is er geen pijn op te trekken wat er allemaal op bezoek komt.

Volkel heeft de in Europa weinig voorkomende situatie van een hoofdbaan en een parallelbaan. Bij de meeste vliegvelden met meerdere banen liggen die gekruist. Hoewel natuurlijk verreweg de meeste vliegtuigen de hoofdbaan zullen gebruiken, komt het vrijwel dagelijks voor dat de parallelbaan ook wordt gebruikt voor opstijgen en landen of doorstarten. Ook als de hoofdbaan in onderhoud is gebruikt men de parallelbaan. Als er grotere vliegtuigen op bezoek komen (C-5, C-141) worden die ook op de parallelbaan geparkeerd. De breedte van de parallelbaan is de helft van die van de hoofdbaan, en die is 48 meter breed. Beide banen zijn ongeveer drie kilometer lang. De spottersmogelijkheden langs de parallelbaan zijn over het algemeen beter dan bij de hoofdbaan.

De lokale spottersvereniging zijn wij natuurlijk, Spotting Group Volkel. We hebben ongeveer 400 leden, maar daar kunnen er nog altijd een paar bij! Voor de gegevens van ons cluppie, zie de gegevens op de eerste pagina. Wel wil ik nog even onze website vermelden omdat daarvan het adres onlangs is veranderd: <http://home.worldonline.nl/~sgvolkel>

Laten we nu maar eens alle plekje opnoemen, waar mogelijkerwijs iets te spotten valt. We beginnen bij de hoofdpoort. Daar staat ons aller D-8279 nog steeds de poort te bewaken. Vanaf de poort is hij goed te zien, maar niet te fotograferen ⁽¹⁾. Je zou het even aan de bewaking kunnen vragen, als je hem per se wil fotograferen. Het is de bedoeling dat er in de toekomst nog een aantal vliegtuigen tentoongesteld zullen gaan worden op het veld. Dat zou dan langs de weg die vanaf de hoofdpoort het veld oploopt moeten gaan gebeuren. Voor dit doel zijn inmiddels al een F-104G en een F-84F aangekomen vanaf de LETS die zijn poorten binnenkort gaat sluiten.

De tweede plek is de landing van baan 06, ook wel de oostenwindlanding. Daar zijn twee plekken aangelegd langs de drukke doorgaande weg van Uden naar Mill (de Nieuwedijk, ofwel de N264). Als je vanaf de poort naar het zuiden rijdt over de Zeelandsedijk, moet je bij de rotonde linksaf. Een paar honderd meter verderop is een parkeerplaats rechts van de weg, met daarlangs een zandwal. Vanaf die wal kijk je pal op de hoofdbaan, maar de afstand is redelijk groot. Bovendien is deze plek bijna precies onder de landing aangelegd, dus voor spotters verre van ideaal ⁽²⁾.

poort, houdt het hek van de basis op de weg te volgen. Driehonderd meter verder kun je linksaf een zandweg in. Als je de zandweg volgt kom je bij het hek. Rij door tot je niet meer verder kunt en je staat niet ver van de parallelbaan vandaan. Mocht deze baan in gebruik zijn, dan kun je er erg mooi fotograferen met de zon in de rug. Vervelend is wel het hoge hek ⁽⁷⁾.

De plek waar meestal de meeste spotters te vinden zijn is bij de landing van de hoofdbaan 24. Om daar naar toe te rijden moet je weer de N264 op gaan richting Mill. Vlak voor de kruising met de N277 (Middenpeelweg) kun je linksaf het parallelweggetje oprijden. Vijfhonderd meter verderop moet je linksaf het zandpad in rijden. Je kruist nu de westenwind landing van de hoofdbaan. Om foto's te maken zonder tegenlicht, moet je een stukje het weiland in wandelen. Dat kun je het beste doen op de plek waar de omheining het dichtst bij de weg komt. Je kunt langs het hek wandelen naar de andere kant van de landing ⁽⁸⁾. Je kunt nog een stukje verder doorlopen om in de landing van de parallelbaan te komen.

De gemeente Uden en de vliegbasis hebben aan deze kant van het veld een spottersplek aangelegd. Als je iets verder doorrijdt over het zandpad kom je bij de parkeerplaats. Hier is nog weinig te zien, maar als je bij de SGV informatiezuil het pad in wandelt, kom je uit bij een plek die niet ver van de taxibaan naar de kop van baan 24 (hoofdbaan) vandaan ligt. Het hek is ook hier hoog, en je hebt bijna altijd tegenlicht met fotograferen ⁽⁹⁾. Er staan een paar bankjes en je staat ook vlak bij het holdingpoint voor de baan, waar de vliegtuigen vaak nog even op elkaar of op hun exacte starttijd staan te wachten voordat ze gaan opstijgen. Als je alleen naar de vliegtuigen wilt kijken, is dit een hele mooie stek.

De volgende en tevens laatste plek is een plek waar je heel misschien nog wat zou kunnen zien van het Safaripark. Zeker in de lente en zomer is er waarschijnlijk te veel begroeiing op het veld om ook maar een glimp van de vliegtuigen op te vangen. In de winter en herfst moet je geluk hebben dat de vliegtuigen op de juiste plek staan geparkeerd, wil je er iets van kunnen zien. Wil je toch een poging wagen, dan moet je verder het zandpad in rijden en het doorgaande pad blijven volgen. Ongeveer tweehonderd meter na een bocht naar rechts, gaat het pad over in een slechte klinkerweg. Voorbij de boerderij die tegen de bosrand aan ligt moet je linksaf (Millsebaan). Rechts van de weg ligt een bos. Nadat het bos is overgegaan in weilanden kom je bij een kruispunt waar je links moet. Ga nu meteen weer links en volg de weg tot aan het hek van de basis. Als je te voet links het hek volgt tot de plek waar een hoek in het hek zit, zie je eventueel vliegtuigen geparkeerd staan op het safaripark ⁽¹⁰⁾.

VLIEGBASIS WOENSDRECHT

Woensdrecht heeft de laatste jaren een steeds belangrijkere plaats ingenomen bij de Koninklijke Luchtmacht. Halverwege de jaren tachtig was de basis vaak in het nieuws vanwege de Amerikaanse kruisraketten die er gestationeerd zouden worden. Dit plan ondervond veel tegenstand, maar werd door de politiek toch doorgezet. Toen alle werkzaamheden waren uitgevoerd en alles gereed was om de unit te ontvangen, bereikte de politiek het START akkoord en was de komst van de kruisraketten van de baan. Enige tijd hebben de gebouwen leeg gestaan, maar de luchtmachttop was plannen aan het beramen hoe ze de in de schoot geworpen infrastructuur het beste konden gaan gebruiken. Uiteindelijk besliste men dat Woensdrecht het centrum van de opleidingen binnen de luchtmacht moest worden. Onder andere de KMSL (initiële militaire opleiding), EMVO (vliegeropleiding), en de LETS (vakgerichte opleidingen) zijn allemaal op Woensdrecht ondergebracht, waarvan de laatste deze zomer geheel moet zijn overgehuisd. Begin dit jaar is er een hypermoderne brandweeroefenplaats geopend, waar de pyromanen ongegeneerd hun gang kunnen gaan met fikkie stoken.

Niet alleen op het gebied van opleidingen is er veel veranderd op Woensdrecht, ook op het gebied van vliegtuigonderhoud. Was vroeger het depot voor groot onderhoud aan vliegend KLu materieel verdeeld onder Gilze Rijen (vliegtuigen en helikopters) en Woensdrecht (straalmotoren), nu is dat alles ondergebracht bij het Depot Materieel Vliegtuigen en Straalmotoren (DMVS) op Woensdrecht. Onderhoud van de F-16, Chinook, Bō 105, Alouette III en PC 7 vindt momenteel hier plaats.

Niet alleen de KLu maakt gebruik van Woensdrecht. Ook FAS (Fokker Aircraft Services) maakt dankbaar gebruik van het vliegveld. Zij doen onderhoud en reparaties aan de bekende Fokker producten en aan de F-16. Hierdoor zijn soms de meest exotische militaire kisten te vinden op Woensdrecht. In het verleden zijn, om er een paar te noemen, Argentijnse, Ghanese, Filipijnse en Thaise F 27's, F 28's en F 50's regelmatig te zien geweest bij FAS.

Naast DMVS, FAS en EMVO met hun PC 7's is er op vliegtuiggebied weinig te beleven. Wel wordt Woensdrecht nog gebruikt voor de opslag van overvloedige vliegtuigen van de KLu. In het verleden hebben er F-5-en in opslag gestaan en recent stonden er nog Alouettes en nu nog steeds F 27's en F-16's stored. De Alouettes stonden- en de F-16's staan binnen opgeslagen en zijn dus niet te zien vanaf de buitenkant.

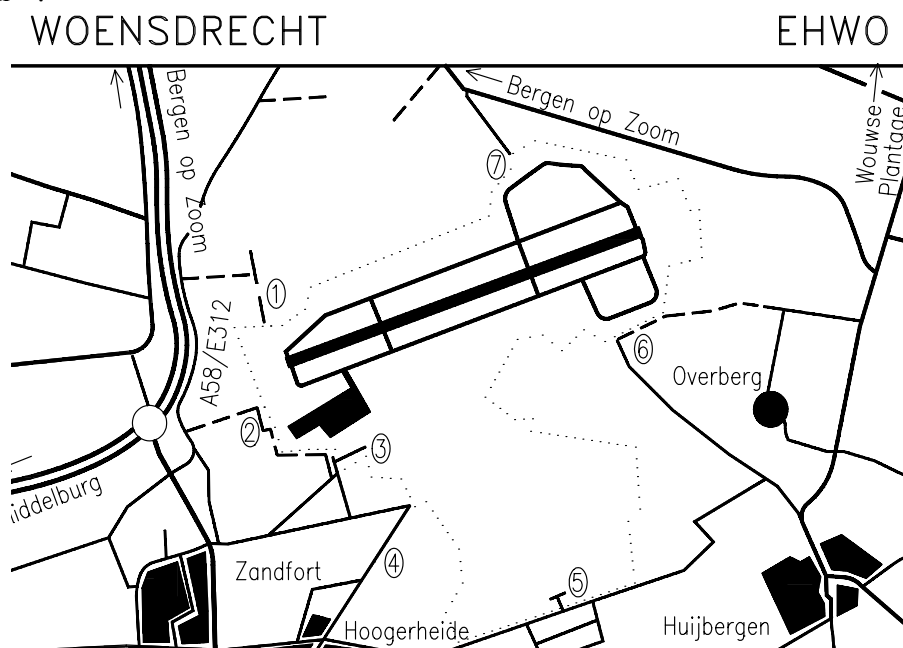
In het bosrijke gebied tussen Bergen op Zoom en de Belgische grens ligt het door de Duitsers gebouwde vliegveld. Woensdrecht is een lastig veld om te spotten. Zeker als je er niet bekend bent, ben je lange tijd bezig om een plekje te zoeken waar je iets kunt spotten. Een van de redenen daarvan is de aanwezigheid van veel bossen op en rond het vliegveld. Daarnaast bestrijkt Woensdrecht een erg groot oppervlak.

We zullen eens een rondje om Woensdrecht beschrijven, te beginnen op de snelweg A4/A58/E312. Je neemt de afslag naar Hoogerheide. Onderaan de afslag ga je rechtsaf de N289/Scheldeweg op. Na een kilometer kom je bij een kruispunt waar je links moet. Dan meteen weer links terug de richting in waar je vandaan kwam. Deze weg (de Antwerpsestraatweg) moet je volgen tot je, vlak voor het talud van de snelweg, rechts kunt de Lange Sleen op die parallel aan de snelweg loopt. Na een kilometer loopt er rechts een klein weggetje een beetje omhoog tussen weilanden door. Aan het eind van het zandpad kun je rechts (als dit pad tenminste niet in slechte toestand verkeerd). Dit pad loopt naar het hek van de basis. Bij het hek heb je zicht op de gebouwen van FAS. Vaak staan aan de oostkant van het FAS complex een aantal vliegtuigen geparkeerd die alleen vanaf deze plek te zien zijn ⁽¹⁾.

Rij nu weer dezelfde weg terug tot je, vlak voorbij de landing bij de bosrand en meteen voorbij een huis, links een zandweg in kunt. Volg deze weg tot je bij het opslagterrein van FAS komt. Hier staan altijd wel een aantal (meestal civiele) vliegtuigen te wachten op onderhoud of aflevering. Sommige daarvan zijn te fotograferen ⁽²⁾. Mocht het pad te slecht zijn om te berijden, dan kun je deze plek ook bereiken vanaf de parkeerplaats van FAS (vlak voor de poort linksaf, voorbij het fietspad rechtsaf en aan het einde het zandpad op dat langs het hek loopt).

Voor de volgende plek moet je een personeelsparkeerplaats van FAS op rijden, maar bij de ingang daarvan staat duidelijk aangegeven dat alleen personeel deze parkeerplaats mag betreden. De ingang van de parkeerplaats ligt precies tegenover het gebouw van de bewaking, dus wees gewaarschuwd! Vanaf de vorige plek volg je het hek verder tot je op de onverharde personeelsparkeerplaats komt. De poort van FAS bevindt zich direct links van de uitgang van de onverharde parkeerplaats. Je moet naar de poort toe rijden en er vlak voor, rechts de verharde personeelsparkeerplaats oprijden. Rij door naar achteren en je ziet een aantal hangaars liggen. Soms staan deze open en soms staan er ook vliegtuigen buiten ⁽³⁾.

Vanaf voorgaande parkeerplaats ga je linksaf de Aviolandalaan op, en rij je de weg helemaal uit. Ga bij de T-splitsing links (Zandfort). Deze weg loopt naar een (gesloten) poort. Vlak voor de poort moet je de doorgaande weg volgen naar rechts. De weg waar je nu op terecht komt is de Wouwbaan en loopt op enige afstand langs het hek richting het opleidingsgedeelte van Woensdrecht. Vanaf deze weg moet het mogelijk zijn om ook enkele gebouwen te zien van het DMVS. Vrijwel alle hangaars van het DMVS staan midden op het terrein van de basis en zijn niet te zien vanaf de buitenkant. Vliegtuigen zul je er dus hoogstwaarschijnlijk niet kunnen zien, behalve dan de J-260, die preserved staat op een paal van één van de gebouwen. Ook kun je vanaf deze weg het nieuwe lesgebouw van de LETS zien. Hierin staan een aantal instructional airframes. Heel misschien dat je daar iets van zou kunnen zien als de hangaardeur open staat ⁽⁴⁾. Op dit moment bevindt de LETS zich nog in Schaarsbergen, maar het is de bedoeling dat de vliegtuigen nog deze zomer naar Woensdrecht zullen verhuizen.

Bij de hoofdpoort van Woensdrecht staat een T-33 preserved. Vervolg je weg vanaf de vorige beschrijving en ga de eerste kruising links (Verlengde Duinstraat). Aan het einde van deze weg weer links de Kooiweg op. Je ziet de voor de Amerikanen gebouwde faciliteiten en het lesgebouw van de LETS weer verschijnen. Een stukje verder langs deze weg ligt de hoofdpoort, met daarachter dus de T-33 ⁽⁵⁾.

Aan de zuidoostzijde van Woensdrecht bevindt zich een dispersal area met centraal gelegen een hangaar. De laatste tijd lagen er drie wrakken van F-5'en, de romp van een F-104 en in de hangaar stonden een aantal Alouettes stored. De F-104 en F-5'en zijn inmiddels gesloopt. De volgende route kun je rijden om een kijkje te nemen bij deze area. Voorbij de poort bij de Voltweg rechtsaf het industrieterrein op (je kunt ook rechtdoor, maar deze weg is verboden in te rijden). Dan weer de eerste weg rechts (Middenweg) en de eerste links (Postweg). Je komt nu op de verbindingsweg tussen Hoogerheide en Huijbergen, wat de Huijbergseweg is. Ga links richting Huijbergen. In Huijbergen moet je de borden naar Wouwsche Plantage volgen. Als je het dorp bijna uit bent, maakt de doorgaande weg een bocht naar rechts. Ga hier rechtdoor de Bergsebaan op tot je bij het hek van de basis komt en ga daar rechts het zandpad op dat langs het hek af loopt. Mocht er in de dispersals iets staan, dan zou je het vanaf dit zandpad moeten kunnen zien ⁽⁶⁾. Bij de hoek in het hek kun je eventueel nog even links om de laatste dispersal te checken.

Als je het zandpad blijft volgen (dit pad gaat later over in de Walsestraat), kom je uit op de weg van Huijbergen naar Wouwsche Plantage. Ga nu links en na vijfhonderd meter weer links de Moerkantsebaan op, richting Bergen op Zoom. Ongeveer 2 km nadat je de landing bent gepasseerd is er in een flauwe bocht een weg naar links. Deze weg gaat naar een poort van de vliegbasis die bijna altijd gesloten is. Vlak achter de poort staat de hangaar van 131(EMVO) Squadron. Hier bevindt zich ook een dispersal area, die gedeeltelijk ook door de PC 7's gebruikt wordt. Langs het hek lopende kun je er misschien een glimp van opvangen ⁽⁷⁾. In deze area staan of stonden ook een aantal Friendships van de KLu stored. Als je de doorgaande weg een stuk verder afrijdt kom je weer bij de A4/A58/E312 uit.